

15 let poté v Ostravě a Plzni

10. prosince 2004 Jiří Kozák

Projekt s názvem 15 let poté pokračoval také pěti diskusemi v Ostravě a Plzni, za účasti tří studentských vůdců z roku 1989.

Jako první v pořadí proběhla diskuse Marka Bendy, Martina Klímy a Ivana Langeru se studenty ostravských vysokých škol. Diskuse se uskutečnila na půdě Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity, jejíž katedra regionální a sociální geografie a jmenovitě dva její členové, Monika Šumberová a Tadeusz Siwek, se laskavě ujali spolupřádání. Do přednáškové místnosti se vtěsnala více než stovka studentů.

Stejně jako všechny další akce, začala i tato diskuse promítnutím autentického dobového dokumentu z listopadu 1989, který symbolicky začínal mlácením studentů na pražské Národní třídě a jehož děj se pak přesunul na půdu stávkujících vysokých škol, konkrétně olomoucké Univerzity Palackého. Dokument dobře vystihoval roli studentů, která spočívala především v šíření informací o tom, co se skutečně děje v době, kdy média byla ještě plně v rukou komunistické moci. Poté následovaly úvodní vstupy tří hostů.

Jako první se slova ujal tehdejší student pražské Matematicko-fyzikální fakulty a dnešní poslanec Marek Benda, který hovořil především o zárodcích studentského hnutí, které se dají datovat do let 1988–89. Připomněl také roli disentu a jeho vliv na toto vznikající hnutí. Prvním a zároveň posledním velkým veřejným vystoupením tzv. nezávislých studentů byla právě organizace demonstrace při příležitosti 50. výročí 17. listopadu 1939. A právě ona se stala rozbuškou pro celé další dění, které vyústilo v pád komunistického režimu. O organizaci vzpomínkové akce 17. listopadu 1989 i následných událostech hovořil především tehdejší student Matematicko-fyzikální fakulty, dnes podnikatel, Martin Klíma. Martin Klíma připomněl některé důležité okamžiky listopadového dění a přiblížil i výkyvy nálad, které mezi stávkujícími studenty a pedagogy panovaly. Blok úvodních řečí uzavřel tehdejší student olomoucké medicíny a dnes místopředseda Poslanecké sněmovny Ivan Langer. Ivan Langer přiblížil situaci na vysoké škole mimo pražské centrum dění a také vyzdvihl dvojí roli studentů v procesu pádu komunismu. Studenti byli jednak symbolem zvěle režimu, neboť právě oni byli na Národní třídě mláceni, což k aktivitě vyburcovalo řadu do té doby zcela netečných lidí, kterým se dalo říci: „mlátí vaše děti“. Druhá role pak spočívala v organizování demonstrací a šíření informací. Po úvodních vstupech všech tří pamětníků následovala diskuse. V ní se studenti dotazovali na věci přímo spojené s listopadem 1989 i dění, které následovalo v dalších letech.

Stejnou strukturu jako akce na akademické půdě mělo i podvečerní setkání s veřejností, které proběhlo za významného přispění moravskoslezské regionální ODS a zejména pak jejího manažera Pavla Hamzy. Setkání se zúčastnili jak pamětníci listopadových událostí, tak i několik velice mladých lidí. Ti všichni opět živě diskutovali, a to velmi často o vyrovnávání se s komunismem, včetně některých aktuálních kauz (Hučín, Příbyl apod.).

Plzeňského pokračování, jež se uskutečnilo 19. listopadu, se zúčastnili Marek Benda a Ivan Langer. Ti nejprve v dopoledních a poledních hodinách navštívili soukromé Gymnázium Fr. Křižíka, kde se setkali se studenty nejvyšších ročníků. Úvodní řeči byly postaveny tak, aby jim porozuměli i mladí lidé, kteří byli v roce 1989 velmi malými dětmi. Kromě obou hostů se krátkou vzpomínkou připojil i ředitel CEVRO Ladislav Mrklas, který byl v listopadu 1989 studentem třetího ročníku gymnázia a mohl tak studentům zprostředkovat svůj pohled.

Mini roadshow pak byla zakončena podvečerním setkáním s veřejností v prostředí plzeňského Amerického centra. Cestu sem našlo více než 35 osob, z nichž řada byla přímými aktéry plzeňských

listopadových událostí. V auditoriu se sešli také někteří polistopadoví poslanci a komunální politici, a to nejen z řad ODS, nýbrž i z KDU-ČSL, resp. z dříve existující Křesťanskodemokratické strany. Tyto skutečnosti se významně projeví v diskusi, která byla místy velmi ostrá. Velký dík za spoluorganizaci celé plzeňské části roadshow patří plzeňským Mladým konzervativcům a jmenovitě pak Michalu Steiningerovi.